

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevr. H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum 31 oktober 2019
ons kenmerk 2019-122
voor informatie Marcel Helldoorn m.helldoorn@patientenfederatie.nl 06-27002735
onderwerp AO E-health/Slimme Zorg 7 november

Geachte Kamerleden,

Op 7 november spreekt uw commissie over e-health en slimme (digitale) zorg. Patiëntenfederatie Nederland is voorstander van gebruik van zinnige digitale zorg. Het kan patiënten meer regie over de eigen zorg geven en de zorg dichterbij gebruikers brengen. In deze brief vragen we uw aandacht voor vier verbeterpunten.

1. Zet in op structurele betrokkenheid van patiënten

We zien helaas dat vernieuwing in de zorg moeizaam gaat. Lang niet alle zorgbestuurders hebben de voordelen van digitalisering op het netvlies staan. En de invoering van nieuwe technologie stagneert. In zijn brief van 26 april¹ beschrijft de minister zijn visie op medische technologie, inclusief e-health (MedTech). Hij ziet een rol voor de overheid in alle stadia van de 'levenscyclus' van MedTech, dus van ontwikkeling tot gebruik in het zorgproces. Er staan mooie ambities in ten aanzien van de structurele betrokkenheid van patiënten en de patiëntgerichtheid van MedTech. Maar in de bijlage *Toelichting op de ambities en maatregelen* bij de brief wordt de structurele betrokkenheid van patiënten nog niet heel concreet gemaakt. Patiëntenfederatie Nederland ondersteunt de ambities. Om ze te realiseren moeten patiënten betrokken worden en blijven.

>Wilt u de minister vragen hoe hij betrokkenheid van patiënten concreet vorm wil geven?

2. Maak innovaties met bewezen meerwaarde beschikbaar voor alle patiënten

De minister ziet ook een rol voor de overheid bij het opschalen van goede voorbeelden op het gebied van e-health in de thuisituatie. Wij ondersteunen deze ambitie, omdat er mooie innovaties zijn met bewezen meerwaarde voor patiënten die nu slechts voor een beperkt aantal patiënten in een beperkt aantal zorginstellingen beschikbaar zijn. Een goed voorbeeld is de innovatie COPD InBeeld. Daarmee wordt een deel van de zorg naar de thuisomgeving verplaatst, terwijl er een korte lijn met de patiënt blijft. Mensen meten zelf thuis hun waarden. (long)verpleegkundigen van de thuiszorg en, indien nodig, de verpleegkundig specialist van het ziekenhuis controleren de waarden. Dat scheelt periodieke controles in het ziekenhuis en het voorkomt ziekenhuisopnames. Een dreigende longaanval kan zo veel sneller aangepakt worden. Patiënten kunnen 24 uur per dag contact opnemen met verpleegkundigen. Patiëntenfederatie Nederland vindt dat iedere COPD-patiënt van dergelijke digitale toepassingen gebruik moet kunnen maken. De keuze van de patiënt moet leidend zijn hierbij, niet het toevallige aanbod van de zorginstelling.

>Wilt u de minister vragen om de opschaling van innovaties met bewezen meerwaarde te bevorderen en beschikbaar te maken voor alle patiënten?

¹ [Kamerbrief over visie op medische technologie, april 2019](#)

3. Neem belemmeringen voor implementatie en opschaling van innovaties weg

Als Patiëntenfederatie maken we ons sterk voor het "digitale zorg, tenzij"-principe. Dat doen we o.a. via de Vliegwielfcoalitie², opgericht om kleinschalige vernieuwing te stimuleren. Afgelopen jaar heeft de Vliegwielfcoalitie een knelpuntenanalyse³ gemaakt van telebegeleiding voor patiënten met hartfalen en COPD. Daaruit blijkt dat er in het huidige zorgsysteem veel knelpunten zitten die opschaling en implementatie belemmeren, zoals:

- 1) gebrek aan visie van besturen van zorgorganisaties op digitale zorg;
- 2) geen goede afstemming bij zorgverzekeraars tussen inkoopafdelingen en innovatieafdelingen;
- 3) geen actieve stimulans vanuit de beroepsverenigingen;
- 4) gebrekkige kennisdeling waardoor veel dubbel werk wordt gedaan;
- 5) gebrek aan goed (actie)onderzoek gericht op effectieve innovaties en de meerwaarde van slimme zorg.

>Wilt u de minister vragen welke rol de overheid neemt bij het oplossen van de genoemde belemmeringen om opschaling en implementatie van zorginnovaties te bevorderen, zodat meer mensen gebruik kunnen maken van goede digitale zorg?

4. Vergroot vertrouwen van patiënten in digitale zorg

Voor de invoering van MedTech is niet alleen gebruiksgemak en meerwaarde voor patiënten belangrijk. Vertrouwen van gebruikers in de toepassingen is daarbij essentieel. Daarom moeten patiënten al vanaf de ontwikkeling van technologie goed betrokken worden. Ook moet betrouwbare informatie over veiligheid, kwaliteit, werkzaamheid, gebruiksvriendelijkheid en meerwaarde van MedTech beschikbaar zijn. Zo kunnen gebruikers bepalen of een app een zinvol en veilig hulpmiddel is. Het is niet genoeg om af te gaan op de informatie van de (commerciële) aanbieder. De minister kan helpen het vertrouwen van patiënten in het gebruik van nieuwe digitale zorg te vergroten. Dat kan bijvoorbeeld door een handvat waarmee gebruikers kunnen beoordelen of een app veilig en zinvol is. Helderheid over veiligheid en gebruiksmogelijkheden van apps en digitale vernieuwing kan het verschil maken.

>Wilt u de minister vragen met welke aanpak hij gaat bijdragen aan het inzicht van gebruikers of een app of ander digitaal hulpmiddel veilig is in het gebruik?

We hopen dat u deze vragen naar voren willen brengen in het Algemeen Overleg. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman,
Patiëntenfederatie Nederland

² <https://vliegwielfcoalitie.nl/>

³ [Knelpuntenanalyse Vliegwielf voor digitale innovatie in de zorg, oktober 2019](#)